

Српско археолошко друштво
Народни музеј Топлице

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XLV СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Прокупље, 26. – 28. мај 2022. године

Програм, извештаји и апстракти

Прокупље 2022

Организациони одбор скупа

Драган Поповић, в.д. директора, Народни музеј Топлице

Сања Црнобрња Красић, Народни музеј Топлице

МА Огњен Младеновић, секретар Српског археолошког друштва

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Београд

doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

prof. dr Boris Kavur, Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (SLO)

др Миљана Радивојевић, UCL Institute of Archaeology, London UK

dr Mario Novak, Institut za antropologiju, Zagreb, Hrvatska

dr Tamas Hajdu, Department of Biological Anthropology, Institute of Biology, Faculty of Science Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

Марин Бугар, Народни музеј, Крушевац

др Драгана Вуловић, Археолошки институт, Београд

др Селена Витезовић, Археолошки институт, Београд

mr Александар Алексић, Завод за заштиту споменика културе Ниш

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

др Јелена Анђелковић Грашар, Археолошки институт, Београд

др Бојана Племић, Академија струковних студија, Београд

др Видан Димић, Археолошки институт, Београд

др Ана Ђуричић, Лабораторија за биоархеологију, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Ксенија Ђукић, Лабораторија за антропологију, Институт за анатомију, Медицински факултет, Универзитет у Београду

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Народни музеј Топлице, Прокуље

За издавача: Адам Црнобрња и Драган Поповић

Штампа: Colorgrafx, Beograd

Тираж: 125

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-19-9

Република Србија

XLV скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва и штампање ове публикације финансирани су средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

САДРЖАЈ

Програм XLIV годишњег скупа.....	5
Извештај о раду УО САД.....	17
Извештај о финансијском пословању САД.....	22
Извештаји о раду секција САД.....	24
Одбрањени радови на катедри за археологију.....	33
Записник са XLIV скупштине САД.....	36
Самостални стручњаци у култури (обавештење).....	39
Резимеи.....	47

ЧЕТВРТАК, 26. МАЈ 2022.

од 10h Пријављивање учесника, преузимање идентификационих картица и штампаног материјала, **НАРОДНИ МУЗЕЈ ТОПЛИЦЕ**, Ратка Павловића 31, уплата обавезне котизације од 2.500 дин за учеснике који нису чланови САД, пријава за заједничку вечеру.

12h **Свечано отварање скупа - ДОМ КУЛТУРЕ „РАДИВОЈ УВАЛИЋ БАТА“**, Косте Војиновића 1
Милан Аранђеловић, градоначелник
Драган Поповић, в.д. директора, Народни музеј Топлице
др Адам Црнобрња, председник Српског археолошког друштва
С. Црнобрња, **АРХЕОЛОГИЈА ТОПЛИЦЕ**
В. Иванишевић, **ИСТРАЖИВАЊА РУДАРСКИХ РАДОВА У ОБЛАСТИ ЦАРИЧИНОГ ГРАДА**

13:00h *Коктел*

14h **Рад по секцијама и сесијама**
Секција за класичну археологију
Секција за биоархеологију
Сесија: New Insights on the Great Migration Period in The Balkans: A Multidisciplinary Approach
Сесија: Развој металургије у Евроазији: хронологија, контекст и нове интерпретације

СЕКЦИЈА ЗА КЛАСИЧНУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Н. Гавриловић Витас)

14h - Народни музеј Топлице 1

Јасмина Давидовић, НОВИ НАЛАЗ ИЗ СИРМИЈУМА

Предраг Пејић, Петар Голубовић, ПОСТАМЕНТИ РЕМЕСИЈАНЕ

Адам Н. Црнобрња, Снежана Ферјанчић, Веселинка Нинковић,
РИМСКИ ЕПИГРАФСКИ СПОМЕНИК ИЗ ВИНЧЕ

Радмила Зотовић, ХРАМОВИ НА ТЕРИТОРЈИ ЦЕНТРАЛНЕ
СРБИЈЕ НА ОСНОВУ ЕПИГРАФСКИХ ИЗВОРА

Душан Рашковић, НАЛАЗИ НОВЦА НА ЈАСТЕБЦУ

Дискусија / Discussion

Љубиша Васиљевић, ФИБУЛЕ ИЗ РАДМИЛОВИЋА У
АНТИЧКОЈ ЗБИРЦИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА КРУШЕВАЦ

Љубиша Васиљевић, ДОПУЋЕН КОРПУС СПОМЕНИКА СА
ИМЕНОМ И/ИЛИ ПРЕДСТАВОМ ТЕЛЕСФОРА ИЗ СРБИЈЕ

Бебина Миловановић, Ивана Косановић, Немања Мрђић, Бојан
Поповић, ПРВА СИСТЕМАТСКА ИСТРАЖИВАЊА РИМСКОГ
УТВРЂЕЊА ГЕРУЛАТА У СЕЛУ МИРОЧ

Милан Савић, AD FINES - РИМСКА ПУТНА СТАНИЦА НА
ПРОСТОРУ ДАНАШЊЕ КУРШУМЛИЈЕ

Дискусија / Discussion

Марија Јовић, Драгана Вуловић, КАСНОАНТИЧКИ ДЕЧИЈИ
ГРОБ ИЗ УТВРЂЕЊА ТИМАСУМ МИНУС

Nadežda Gavrilović Vitas, KAMENA MITOLOŠKA SKULPTURA
NA PROSTORU RIMSKOG CENTRALNOG BALKANA U KAS-
NOJ ANTICI

Ивана Косановић, Бебина Миловановић, Наташа Шаркић, ГРОБ
СА ПРИБОРОМ ЗА ПИСАЊЕ ИЗ РИТА (ВИМИНАЦИЈУМ)

Зведана Штимац, СЛУЧАЈ *TERRA SIGILLATA MARMORATA*-Е
НА ЛОКАЛИТЕТУ 42 У СИРМИЈУМУ

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА БИОАРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Д. Вуловић)

14h - Народни музеј Топлице 2

Димитрије Марковић, Мирко Вранић, Теодора Младеновић, Теодора Радишић, Михаило Радиновић, Амалиа Сабанов, Јелена Булатовић, Соња Вуковић, ПРОЈЕКАТ *ARCHAEOWILD*: ИСТОРИЈА СУКОБА И СУЖИВОТА ЉУДИ И ДИВЉЕГ СВЕТА У ХОЛОЦЕНУ НА ПРОСТОРУ ЦЕНТРАЛНОГ БАЛКАНА

Marija Krečković Gavrilović, UTICAJ STRESA PREŽIVLJENOG U DETINJSTVU NA DUŽINU ŽIVOTNOG VEKA: MORIŠKE NEKROPOLE MOKRIN I OSTOJICEVO

Наташа Шаркић, Мирко Вранић, ОВО ЈЕ МУШКИ СВЕТ: ПРЕЛИМИНАРНА АНТРОПОЛОШКА АНАЛИЗА ОСТЕОЛОШКОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ МАНАСТИРА ХИЛАНДАРА (СВЕТА ГОРА, ГРЧКА)

Веда Микашиновић, Мина Амзирков, Кристина Пенезић, ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ ОБРАДЕ ХУМАНОГ ОСТЕОЛОШКОГ МАТЕРИЈАЛА СА НОВИХ ИСТРАЖИВАЊА СРЕДЊО-ВЕКОВНЕ НЕКРОПОЛЕ ВИНЧА – БЕЛО БРДО

Драгана Вуловић, Наташа Миладиновић-Радмиловић, Владан Видосављевић, Угљеша Војводић, СРЕДЊОВЕКОВНА НЕКРОПОЛА ДУБЉЕ ИЗНАД КУЋЕ – ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ АНТРОПОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ СКЕЛЕТА ИСКОПАНИХ ТОКОМ 2018. ГОДИНЕ

Дискусија / Discussion

**CECIJA: NEW INSIGHTS ON THE GREAT MIGRATION PERIOD
IN THE BALKANS: A MULTIDISCIPLINARY APPROACH**

(сесија, К. Đukić, М. Novak, Т. Hajdu)

16h - Народни музеј Топлице 2

Mario Novak, Branka Milošević Zakić, BIOARCHAEOLOGY OF CHILDREN FROM THE LATE ANTIQUE / EARLY MEDIEVAL SIPAR (SAPPARIS/SIPARIS), NW CROATIA

Ksenija Đukić, Veda Mikašinović, RECONSTRUCTION OF CHILD HEALTH AND DISEASES IN AVAR PERIOD COMMUNITIES

Mario Carić, Mario Novak, Andrea Rimf, Marla Toyne, ŠARENGRAD: JEDNAKOST U ŽIVOTU, JEDNAKOST U SMRTI

Kiss, Krisztián, Líbor, Csilla, Szeniczey, Tamás, Szücsi, Frigyes, BIOARCHAEOLOGICAL ANALYSIS OF SKELETAL REMAINS FROM AVAR PERIOD AND HUNGARIAN CONQUEST PERIOD CEMETERIES OF BODAJK, HUNGARY

Дискусија / Discussion

Veda Mikašinović, Ksenija Đukić, AVAR PERIOD NECROPOLISES IN THE NORTHERN SERBIA: CONTINUITY/DISCONTINUITY BETWEEN ARCHAEOLOGY AND BIOANTHROPOLOGY

Petar Milenković, Ksenija Đukić, Dragoslav Nestorović, THE POSSIBLE CASE OF A GLOMUS JUGULARE IN ARCHAEOLOGICAL HUMAN SKELETAL REMAINS

Szeniczey, Tamás, Rácz, Zsófia, Kiss, Krisztián, Mateovics-László, Orsolya, Pap, Ildiko, Hajdu Tamás, THE ROLE OF GEOGRAPHY IN THE DEVELOPMENT OF THE AVAR PERIOD POPULATION STRUCTURE

Mateovics-László, Orsolya, Líbor, Csilla, ABNORMAL TOOTH WEAR CAUSED BY TOOL USE FOUND IN THE CEMETERY OF SZALASZEND, HUNGARY, DATED TO THE PERIOD OF THE HUNGARIAN CONQUEST (10TH C.)

Дискусија / Discussion

**СЕСИЈА: РАЗВОЈ МЕТАЛУРГИЈЕ У ЕВРОАЗИЈИ:
ХРОНОЛОГИЈА, КОНТЕКСТ И НОВЕ ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ**

**(сесија, М. Радивојевић, Б. Робертс, М. Марић,
Ј. Кузмановић Цветковић, Т. Ререн)**

14h - Народни музеј Топлице 3

Miljana Radivojević, METALURGIJA VINČANSKE KULTURE:
TEHNOLOGIJA, DATOVANJE, POREKLO RUDE I IMPLIKACIJE
ZA IZUČAVANJE POŠETKA METALURGIJE U SVETU

Мирослав Марић, УПОТРЕБА ПРОСТОРА КРОЗ ВРЕМЕ, УПО-
РЕДНИ СЛУЧАЈ ЛОКАЛИТЕТА БЕЛОВОДЕ И ПЛОЧНИК

Драгана Филиповић, Ђурђа Обрадовић, НЕОЛИТСКА ПОЉО-
ПРИВРЕДА ЦЕНТРАЛНОГ БАЛКАНА ПРЕ И ПОСЛЕ РАЗ-
ВОЈА МЕТАЛУРГИЈЕ

Дискусија / Discussion

Неда Мирковић-Марић, АНАЛИЗА КЕРАМИЧКОГ МАТЕРИЈА-
ЛА ИЗ СОНДЕ 18 СА БЕЛОВОДА И СОНДЕ 24 СА ПЛОЧНИКА

Видан Димић, Драгана Антоновић, ГЛАЧАНО И АБРАЗИВНО КА-
МЕНО ОРУЂЕ СА БЕЛОВОДА (ИСКОПАВАЊЕ 2012-2013. Г.)

Видан Димић, Драгана Антоновић, ГЛАЧАНО И АБРАЗИВНО
КАМЕНО ОРУЂЕ СА ЛОКАЛИТЕТА ПЛОЧНИК (ИСТРАЖИ-
ВАЊА 2012-2013. ГОДИНЕ)

Дискусија / Discussion

Селена Витезовић, ТЕХНОЛОГИЈА КОШТАНИХ СИРОВИНА
У ОКВИРУ ВИНЧАНСКОГ НАСЕЉА НА ПЛОЧНИКУ

Југослав Пендић, Knut Rassman, Patrick Mertl, МАГНЕТОМЕ-
ТРИЈСКО СНИМАЊЕ ЛОКАЛИТЕТА БЕЛОВОДЕ И ПЛО-
ЧНИК – ИНТЕРПРЕТАЦИЈА И ПОНОВЉИВОСТ РЕЗУЛТАТА

Julka Kuzmanović Cvetković, ARHEOMETALURGIJA I TURIZAM

Дискусија / Discussion

ПЕТАК 27. МАЈ 2022.

9–12h Рад по секцијама и сесијама

Секција за праисторијску археологију

Секција за средњовековну археологију

Секција за заштиту археолошког наслеђа

Сесија: Археолошко наслеђе и одрживост: актуелне праксе и концепти

Сесија: Доживљавање прошлости – презентација археолошког наслеђа кроз експерименталну и искуствену археологију

Секција за археометрију, археотехнологију, геоархеологију и експерименталну археологију

12.30h **Одржавање XLV редовне Скупштине САД (Народни музеј Топлице)**

14h **Пауза**

15.30h **Наставак рада по секцијама и сесијама**

20h **Заједничка вечера**

СЕКЦИЈА ЗА ПРАИСТОРИЈСКУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Д. Милановић)

9h - Народни музеј Топлице 1

Душан Михаиловић, Весна Димитријевић, Катарина Богићевић, Драженко Ненадић, Ана Мајкић, Стефан Милошевић, Предраг Радовић, Софија Драгосавац, Сенка Плавшић, ТЕОРИЈСКЕ И МЕТОДОЛОШКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ПРОУЧАВАЊА ИНТЕРАКЦИЈА ИЗМЕЂУ НЕАНДЕРТАЛАЦА И РАНИХ МОДЕРНИХ ЉУДИ НА ЦЕНТРАЛНОМ БАЛКАНУ – ПРОЈЕКАТ НЕЕМО

Александар Булатовић, Александар Капуран, Војислав Филиповић, Огњен Младеновић, Петар Милојевић, Марија Љуштина, Маја Гајић Квашчев, Богдана Милић, ПРОЈЕКАТ THE FLOW – ИНТЕРАКЦИЈЕ-УТИЦАЈИ-ТРАНСФОРМАЦИЈЕ: ВЕЗЕ ЦЕНТРАЛНОГ БАЛКАНА И УДАЉЕНИХ ОБЛАСТИ У БАКАРНОМ И БРОНЗАНОМ ДОБУ

Ђорђе Радоњић, ПРОСТОРНИ ОДНОС НЕОЛИТСКИХ НАСЕЉА У ШИРОЈ ОКОЛИНИ ПЛОЧНИКА

Јован Д. Митровић, Војислав Филиповић, ПРАИСТОРИЈСКИ “ДЕПО” БРОНЗАНИХ СЕКИРА ИЗ СЕЛА ПОПОВИЦА КОД СОКО БАЊЕ

Анђелка Путица, “THE SOUND OF SILENCE” – МАЧЕВИ СРЕДЊЕГ И КАСНОГ БРОНЗАНОГ ДОБА СА ТЕРИТОРИЈЕ ВОЈВОДИНЕ: КОНТЕКСТИ, УПОТРЕБА И ТРЕТМАН ПРЕ ОДЛАГАЊА

Дискусија / Discussion

Martina Blečić Kavur, LIVING ON THE FAST LANE. GROWING UP IN THE LATE BRONZE AGE

Boris Kavur, OUR HOUSE, IN THE MIDDLE OF OUR STREET. (SOCIAL) CONSTRUCTION OF A LATE BRONZE AGE SETTLEMENT

Урош Николић, Драган Милановић, Мирослав Кочић, АЦИНЕ ЊИВЕ – БРАЈКОВО II – ПРЕТХОДНА АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА И ШИРИ ГЕОГРАФСКИ КОНТЕКСТ

Dragan Milanović, Miroslav Kočić, Jovan Đajić, HORIZONTALNA I VERTIKALNA STRATIGRAFIJA LOKALITETA ADŽINE NJIVE - BRAJKOVO KOD KLENKA NA OSNOVU DOSADAŠNJIH ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA 2021. I 2022. GODINE

Дискусија / Discussion

Мирослав Кочић, Драган Милановић, Урош Николић, АЦИНЕ ЊИВЕ БРАЈКОВО – ПРОСТОРНА АНАЛИЗА ЛОКАЛИТЕТА И

**МИРКО-РЕГИЈЕ СА ПЕДОЛОШКИМ, ГЕОМОРФОЛОШКИМ
И ЕКОЛОШКИМ ЕЛЕМЕНТИМА**

Маринко Антонијевић, Мирослав Кочић, Драган Милановић,
НАЧИНИ ЕФИКАСНОГ ПОВЕЗИВАЊА ПРОСТОРНИХ БАЗА
ПОДАТАКА СА ОБАВЕЗНОМ АРХЕОЛОШКОМ ДОКУМЕН-
ТАЦИЈОМ И ЗАХТЕВИМА МОДЕРНОГ ИСТРАЖИВАЊА

Срећко Живановић, Драган Милановић, Мирослав Кочић, Лазар
Марковић, ФОТОГРАМЕТРИЈСКИ ПРИСТУП ТЕРЕНСКОЈ ДО-
КУМЕНТАЦИЈИ

Марија Свилар, Драган Милановић, Мирослав Кочић, ОРНА-
МЕНТАЛНЕ ТЕХНИКЕ И МОТИВИ НА КАСНОЕНЕОЛИТ-
СКОЈ ГРНЧАРИЈИ СА ЛОКАЛИТЕТА АЦИНЕ ЊИВЕ (ЗАПАД-
НА СРБИЈА)

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА СРЕДЊОВЕКОВНУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, М. Бугар)

9h - Народни музеј Топлице 2

Дејан Радичевић, Радивоје Арсић, Драган Ђирковић, АРХЕО-
ЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТУ ОРЛОВИНЕ У
МАЛОМ ЗВОРНИКУ

Милица Радишић, ЦРТИЦЕ О МЕЂУРЕГИОНАЛНИМ ВЕЗА-
МА УГАРСКЕ НА ПРИМЕРУ НАЛАЗА АРПАДОВСКОГ ПЕ-
РИОДА У ВОЈВОДИНИ (КРАЈ 10-11. ВЕК)

Емина Зечевић, ГРОБЉЕ СА МРАМОРИМА У ПОДРИЊУ И
ТВРЂАВА КУПИНИК У СРЕМУ, РЕЗУЛТАТИ НОВИХ АРХЕО-
ЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА ПОЗНОГ СРЕДЊЕГ ВЕКА

Владан Видосављевић, Ирина Кајтез, СЕВЕРНА ТАБИЈА НО-
ВОПАЗАРСКЕ ТВРЂАВЕ-РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА 2020.
И 2021. ГОДИНЕ

Вујадин Иванишевић, Иван Бугарски, ЦАРИЧИН ГРАД: ХОРИ-
ЗОНТИ 7. ВЕКА

Дејан Радичевић, Владан Миливојевић, ЂУРИНЕ ЋЕЛИЈЕ НА
РУДНИКУ: АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА 2018-2021. ГО-
ДИНЕ

Дискусија / Discussion

Дејан Радичевић, Владан Миливојевић, АРХЕОЛОШКА ИС-
ТРАЖИВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТУ ДВОРИНЕ-МАЏАРСКО
ГРОБЉЕ КОД АРАНЂЕЛОВЦА У 2020. И 2021. ГОДИНИ

Душан Којић, АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА НА ЛОКАЛИ-
ТЕТУ МАНАСТИРИШТЕ У КИЈЕВЦИМА У 2021. ГОДИНИ

Владан Видосављевић, Угљеша Војводић, ЗАШТИТНА АРХЕО-
ЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА У СЕВЕРНОМ ДЕЛУ ПОРТЕ ЦРК-
ВЕ СВЕТИХ АПОСТОЛА ПЕТРА И ПАВЛА У НОВОМ ПАЗАРУ

Угљеша Војводић, Владан Видосављевић, ДОСАДАШЊИ РЕ-
ЗУЛТАТИ И ПЕРСПЕКТИВЕ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИ-
ВАЊА СРПСКИХ СРЕДЊОВЕКОВНИХ НЕКРОПОЛА У ОБ-
ЛАСТИ РАСА

Рашко Рамадански, Владимир Пецикоза, МЕТАЛНИ САСТАВ
УГАРСКОГ И СРЕДЊОЕВРОПСКОГ НОВЦА ИЗ ОСТАВЕ СА
ЛОКАЛИТЕТА ЧИК КОД БАЧКОГ ПЕТРОВОГ СЕЛА

Рашко Рамадански, Ана Смук, АРХЕОБОТАНИЧКА АНАЛИЗА
ОСТАКА СИРКА (*Sorghum bicolor*) СА ЛОКАЛИТЕТА ПЕР-
ЛЕК КОД БЕЧЕЈА

Дискусија / Discussion

Дивна Гачић, ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА, АРСЕНАЛ-ИС-
ТРАЖИВАЊА 2022. (СРЕДЊОВЕКОВНИ НАЛАЗИ)

Владан М. Здравковић, 3Д АРХИТЕКТОНСКА СТУДИЈА
СРЕДЊОВЕКОВНОГ ПЕТРОВАРАДИНА - УТВРЂЕНА ЦИС-
ТЕРЦИТСКА ОПАТИЈА БЕЛАФОНС

Дејан Радичевић, Ана Цицковић, Мирко Вранић, АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА НА РУДНИКУ 2018-2021. ГОДИНЕ

Сања Црнобрња Красић, О ИСТРАЖИВАЊИМА СРЕДЊЕВЕКОВНИХ ЛОКАЛИТЕТА НА ПРОСТОРУ ТОПЛИЦЕ У 2021.

Филип Стефановић, Моника Милосављевић, Бранислав Стојановић, СРЕДЊОВЕКОВНИ ГРАД ПЕТРУС, НОВЕ ПЕРСПЕКТИВЕ-ОБНОВЉЕНА ИСТРАЖИВАЊА 2021. ГОДИНЕ

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ АРХЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА

(секција, А. Алексић)

9h - Народни музеј Топлице 3

Марин Бугар, ЗАШТИТНА АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТУ БРДО У ОБРЕЖУ

Александар Ђукић, АРХЕОЛОШКА КАРТА ОПШТИНЕ ЉИГ

Момир Церовић, Драган Милановић, Мирослав Кочић, Урош Николић, РОЗЕТА НА ТРАСИ БУДУЋЕГ АУТОПУТА РУМА-ШАБАЦ

Адам Н. Црнобрња, ОБАВЕЗЕ ИНВЕСТИТОРА ПРЕМА ЗАЈМОДАВЦИМА И ЗАШТИТА АРХЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА

Адам Н. Црнобрња, АРХЕОЛОШКО НАСЛЕЂЕ У ОКВИРУ СПОМЕНИКА НА ЛИСТИ СВЕТСКЕ БАШТИНЕ – ПРИМЕР ПЕТРОВЕ ЦРКВЕ У РАСУ

Дискусија / Discussion

**СЕСИЈА: СЕСИЈА: АРХЕОЛОШКО НАСЛЕЂЕ И
ОДРЖИВОСТ: АКТУЕЛНЕ ПРАКСЕ И КОНЦЕПТИ**

(сесија, Б. Племић, Ј. Анђелковић-Грашар)

11h - Народни музеј Топлице 3

Јасминка Богић, Марко Јанковић, Александар Алексић, ПРИЛОГ
ЗАШТИТИ АРХЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА: РИМСКИ АКВА-
ДУКТ У СОМБОРСКОМ БУЛЕВАРУ У НИШУ

Гордана Јеремић, Александар Алексић, Јасминка Богић, ПРИ-
ЛОГ ЗАШТИТИ АРХЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА: НОВИ НАЛАЗИ
КАСНОАНТИЧКИХ ГРОБОВА НЕКРОПОЛЕ НАИСУСА У ЈА-
ГОДИН МАЛИ

Марин Бугар, НАДГРОБНИ СПОМЕНИЦИ ИЗ ЗДРАВИЊА –
КРАТАК ОСВРТ НА ЛОКАЛНУ ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НАСЛЕЂА

Љубиша Васиљевић, МОГУЋНОСТ ЗА НОВИ ЖИВОТ ЛОКА-
ЛИТЕТА МОГИЛЕ У НОЗРИНИ КОД АЛЕКСИНЦА

Дискусија / Discussion

Сања Црнобрња, LIVING HISTORY КОНЦЕПТ КАО ИНТЕР-
ПРЕТАТИВНИ МОДЕЛ НА ПРИМЕРУ ПРОЈЕКТА ‘КОЗНИК
- ГРАД ВИТЕЗОВА‘

Адам Н. Црнобрња, КОМПЛЕКС РИМСКИХ РУДНИКА НА
КОСМАЈУ – ЗАШТИТА КРОЗ УКЉУЧИВАЊЕ У ОДРЖИВИ
РАЗВОЈ

Весна Црноглавац, ИЗАЗОВИ У ОЧУВАЊУ АРХЕОЛОШКОГ
НАСЛЕЂА (ИЗ ПРАКСЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА НИШ)

Јелена Анђелковић-Грашар, АЛАТИ И ПРАКСЕ У ОДРЖИВОМ
РАЗВОЈУ ВИМИНАЦИЈУМА

Бојана Племић, КУЛТУРНЕ РУТЕ И АРХЕОЛОШКО НАСЛЕЂЕ
СРБИЈЕ

Дискусија / Discussion

**СЕСИЈА: ДОЖИВЉАВАЊЕ ПРОШЛОСТИ –
ПРЕЗЕНТАЦИЈА АРХЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА КРОЗ
ЕКСПЕРИМЕНТАЛНУ И ИСКУСТВЕНУ АРХЕОЛОГИЈУ**

(сесија, В. Димић, А. Ђуричић)

17.30h - Народни музеј Топлице 3

Ана Ђуричић, Видан Димић, ИСКУСТВЕНА АРХЕОЛОГИЈА
И ПРЕЗЕНТАЦИЈА АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА У СР-
БИЈИ

Julka Kuzmanović Cvetković, PLOČNIK – NEOLIT UŽIVO

Dragan Janković, ISKUSTVA PRI REKONSTRUKCIJI MEZOLIT-
SKIH I NEOLITSKIH STANIŠTA NA IMANJU POLJOPRIVRED-
NOG DOBRA RADMILOVAC U VINČI

Емилија Николић, АРХЕОЛОШКИ МУЗЕЈ НА ОТВОРЕНОМ У
СТАПАРСКОЈ БАЊИ КРАЈ УЖИЦА: ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ
ПРОСТОРА

* Селена Витезовић, Видан Димић, Даница Михаиловић, Драгана
Антоновић, У ПОТРАЗИ ЗА ПРАИСТОРИЈСКИМ ИЗВОРИМА
СИРОВИНА: ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ РЕКОГНОС-
ЦИРАЊА РУДНИКА И ОКОЛИНЕ

СУБОТА 28. МАЈ 2022.

9h Екскурзија

* Секција за археометрију, археотехнологију, геоархеологију и експерименталну архео-
логију

РЕЗИМЕИ

Емилија Николић, Археолошки институт, Београд

АРХЕОЛОШКИ МУЗЕЈ НА ОТВОРЕНОМ У СТАПАРСКОЈ ВАЊИ КРАЈ УЖИЦА: ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА

Археолошки локалитет „Велика Градина“ налази се у селу Стапари покрај града Ужица, на узвишењу изнад реке Ћетиње. Истраживања обављена пре више од шест деценија показала су постојање вишеслојног праисторијског насеља на овом месту. Кроз пројекат прекограничне сарадње Републике Србије и Босне и Херцеговине под именом *New Life of Neolithic Heritage in Recognized Natural Areas of Great Importance – NeoLIFE*, у периоду од 2018. до 2022. године развијена је и реализована идеја изградње археолошког музеја на отвореном заснована на постојању наведеног археолошког локалитета. Локација музеја се налази ван подручја локалитета, уз излетиште Стапарска бања, поред реке. Припадање простора пределу изузетних одлика „Клисура Ћетиње“ и његов значај за локално становништво обавезали су на повећану пажњу приликом пројектовања музеја.

Комплекс археолошког музеја на отвореном се састоји од две целине и заузима простор површине од око 1.500 m² ограђен дрвеном палисадом. Већа целина представља замишљени део насеља са полумунициом и четири куће од плетера које приказују претпостављен изглед, материјализацију и конструкцију кућа из неолитског периода на „Великој Градини“. Мања целина је посвећена савременим садржајима затвореног и отвореног типа за посетиоце, који укључују учионицу, просторе за окупљање и реплику неолитске пећи за потребе одржавања радионица. Грађевине са савременим садржајима у оквиру музеја су изграђене од истих материјала као куће од плетера, односно од дрвета, земље и сламе, уз употребу традиционалног система бондручне конструкције.

Како истражени остаци кућа на „Великој Градини“ нису пружили коначне закључке о њиховим димензијама, површина кућа у оквиру музеја одређена је укрштањем резултата археолошких ископавања локалитета и научних истраживања каснонеолитских насеља на централном Балкану. Свака кућа приказује другачију композицију крова и начин покривања, а организација унутрашњих простора спроведена је на различите начине, пружајући бројне могућности опремања у складу са археолошким сазнањима о свакодневном животу људи у неолиту.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(497.11)(048)
902/904:005.745(497.11)“2022”(083.97)
902/904:061.2(497.11)“2022”

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина
(45 ; 2022 ; Прокупље)

Програм, извештаји и апстракти / Српско археолошко друштво,
XLV Скупштина и Годишњи скуп, Прокупље, 26. – 28. мај 2022. године
; [приредили Адам Црнобрња и Војислав Филиповић]. - Београд : Српско
археолошко друштво ; Прокупље : Народни музеј Топлице, 2022 (Beograd
: Colorgrafx). - 121 стр. ; 21 cm

Текст на срп. (ћир. и лат.) и енгл. језику. - Тираж 125.

ISBN 978-86-80094-19-9 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (45 ; 2022 ; Прокупље)
а) Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (45 ; 2022 ; Прокупље)
- Програми б) Археолошка истраживања - Србија - Апстракти

COBISS.SR-ID 66059529